

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 70/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného kaduc & partneri s.r.o., Trojičné námestie 4, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Senica č. k. 3C/19/2020-252 z 10. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov (súdneho) konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v civilnom sporovom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3C/19/2020 o nahradenie prejavu vôle s uzatvorením kúpnej zmluvy k nehnuteľnostiam. Okresný súd rozsudkom z 9. mája 2024 žalobu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť sťažovateľovi trovy konania v plnom rozsahu. Uznesením okresného súdu z 8. augusta 2024 vydaným vyšším súdnym úradníkom bol žalobca zviazaný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania 4 411,70 eur. Vyšší súdny úradník vychádzal z oceníteľnosti predmetu konania, konkrétne z kúpnej ceny nehnuteľností, ktorých sa podaná žaloba týkala. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal žalobca sťažnosť, v ktorej (okrem iného) argumentoval, že predmet sporu je peniazmi

neoceniteľný. Okresný súd napadnutým uznesením z 10. októbra 2024 vydaným sudcom (ďalej len „uznesenie sudcu“) zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka, aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ktoré určuje základnú sadzbu tarifnej odmeny v prípadoch, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch (t. j. ustanovenie upravujúce neoceniteľný predmet sporu), a náhradu trov konania znížil na 1 531,08 eur.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vidí pochybenie okresného súdu v skutočnosti, že okresný súd sťažnosť žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka pred vydaním napadnutého uznesenia sudcu sťažovateľovi nedoručil, čím mu zmaril možnosť vyjadriť sa k sťažnosti. Okresný súd o sťažnosti rozhodol tak, že pôvodne priznanú náhradu trov znížil o 2 880,62 eur. V otázke, či ide o ocenieľný alebo neoceniteľný predmet sporu, uznesenie sudcu pritom neobsahuje žiadne odôvodnenie. Sťažnosť žalobcu bola zásadným podaním, v dôsledku ktorého došlo k značnému zníženiu výšky súdom priznanej náhrady trov konania v neprospech sťažovateľa. Aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky nebola správna, pretože hodnotu sporu je spoľahlivo možné určiť.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať ústavnými sťažnosťami iba v prípade, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

5. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskoprávnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

6. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu zistil, že generálny prokurátor Slovenskej republiky podal 27. decembra 2024 na základe podnetu sťažovateľa dovolanie generálneho prokurátora podľa § 458 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) proti uzneseniu sudcu. Navrhuje uznesenie sudcu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie je založené na argumentácii o porušení práva sťažovateľa na spravodlivý proces (kontradiktórnosť konania), keďže okresný súd rozhodol o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho

úradníka bez toho, aby sťažnosť doručil sťažovateľovi. Vec je na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedená pod sp. zn. 4CdoGp/1/2024.

7. Na argumente o porušení práva na spravodlivé súdne konanie v dôsledku (okrem iného) nedoručenia sťažnosti žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka je založená aj ústavná sťažnosť sťažovateľa.

8. Ak je za tejto situácie poskytovaná ochrana sťažovateľovým právam na najvyššom súde v konaní o dovolaní generálneho prokurátora a zároveň aj na ústavnom súde, je nutné ústavnú sťažnosť kvalifikovať ako podanú predčasne, pretože o ochrane ním označených práv, ktorých vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

9. V prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) v civilnom sporovom konaní a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní generálneho prokurátora). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym). V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje aj na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. Začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno predĺžiť v prípade, ak je mimoriadny opravný prostriedok proti určitým rozhodnutiam vylúčený, resp. neprípustný zo zákona [napr. § 422 CSP, § 76 Civilného mimosporového poriadku, § 439 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku, § 371 ods. 7, § 382 písm. f) Trestného poriadku] (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 937). Inými slovami, predĺženie začiatku plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu napadnutému mimoriadnym opravným prostriedkom nemožno *a priori* vylúčiť, ak bol mimoriadny opravný prostriedok odmietnutý ako neprípustný z dôvodov závislých od uváženia dovolacieho súdu.

11. Vo všeobecnosti dovolanie generálneho prokurátora proti napadnutému rozhodnutiu sudcu (rozhodovanie o výške náhrady trov konania) nie je neprípustné priamo zo zákona.

12. V prípade, ak dovolanie generálneho prokurátora bude najvyšším súdom procesne odmietnuté ako neprípustné z dôvodov závislých od uváženia dovolacieho súdu, lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu sudcu bude zachovaná s poukazom na § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade meritórneho neúspechu s dovolaním bude mať sťažovateľ možnosť podať ústavnú sťažnosť práve proti meritórnemu rozhodnutiu dovolacieho súdu.

13. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju *rationae temporis* odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu